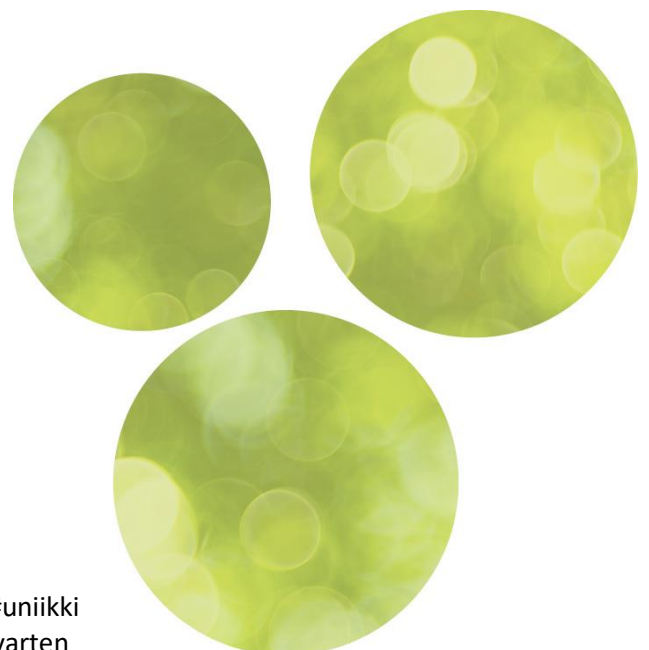

Keudan opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

(Hyväksytty Kuntayhtymän yhtymähallituksessa 2.6.2021)

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Keudan opetustoimessa	3
2.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opiskelijavalinnoissa	4
2.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnassa	5
2.4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppimisympäristöissä	6
2.5 Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys	6
3 Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu	7
4 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta ja hyväksyntä	7
5 Tiedottaminen ja seuranta	8

1 Johdanto

Tämän suunnitelman tarkoituksena on ohjata tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kaikessa Keudan toiminnassa. Yhteisellä suunnitelmalla pyritään takaamaan jokaiselle opiskelijalle tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet. Tavoitteena on tukea opiskelijoiden mahdollisuuksia kehittyä ja tuntea itsensä täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseneksi. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden vahvistamisella lisätään työllisyyttä, osaamista ja hyvinvointia.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 velvoittaa oppilaitoksen laatimaan tasa-arvosuunnitelman sukupuoleen tai sukupuoli-identiteettiin perustuvan syrjinnän estämiseksi oppilaitoksessa.

Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014 edellyttää, että oppilaitoksella pitää olla suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioimiseksi ja toteutumisen edistämiseksi. Ketään ei saa syrjiä henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuuslaissa luetellut syrjintäperusteet ovat ikä, alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, politiikka, ay-toiminta, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen ja muu henkilöön liittyvä syy. Välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi tässä laissa tarkoitettua syrjintää ovat häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Kumpikin laki velvoittaa oppilaitoksia edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä puuttumaan häirintään. Opetushallitus on asettanut oppilaitoksille tehtäväksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisen. Suunnitelman tulisi sisältää toimenpiteitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi sekä arviointia toimenpiteiden toteutumisesta.

2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus Keudan opetustoimessa

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on osa Keudan strategista toimintaa. Keuda edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti kaikessa toiminnassa. Tämä suunnitelma vastaa lain asettamiin vaatimuksiin ja siinä on otettu huomioon vahvasti myös Keudan arvot:

VÄLITÄMME opiskelijoistamme ja kaikista yhteisömme jäsenistä. Luomme yhdessä yksilöllisiä oppimisen polkuja. Jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään ja saavuttaa tavoitteensa.

ARVOSTAMME ammattilaisuutta, kunnioitamme toisiamme ja toistemme osaamista.

UUDISTUMME maailman ja työelämän mukana hyödyntäen kädentaitoja ja digitaalisia työkaluja.

Tämä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma koskee kaikkia Keudassa opiskelevia opiskelijoita, henkilökuntaa ja sidosryhmiä. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen opiskeluyhteisö ei synny itsestään, vaan siten, että kaikki yhteisön jäsenet tiedostavat, mistä tasa-arvossa ja yhdenvertaisuudessa on kysymys. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen on meidän jokaisen vastuulla, se näkyy kaikessa, mitä teemme, sanomme ja miten toimimme.

Tasa-arvoisessa ja yhdenvertaisessa opiskeluympäristössä kaikilla on mahdollisuus työskennellä ja opiskella ilman syrjintää sukupuolen tai muun henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella. Tasa-arvon edistämiseksi ei ole kyse vain oikeudenmukaisuuden toteuttamisesta, vaan myös osallisuus, esteettömyys ja saavutettavuus sekä opiskelijahuollon toimivuus ovat osa-alueita, jotka tukevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista oppilaitoksen arjessa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sisältyy monin tavoin koulutuksen yleisiin tavoitteisiin ja tutkinnon perusteisiin. Vaihtoehtoiset oppimismenetelmät, yksilölliset tukitoimet ja henkilökohtaiset opetusjärjestelyt mahdollistavat esteettömän oppimisen opiskeluvaikeuksista riippumatta. Lähtökohtana on se, että välitetään kaikista opiskelijoista, arvostetaan opiskelijoiden erilaisuutta sekä tuetaan heidän henkilökohtaista ja ammatillista kasvuaan kohti työllistymistä ja hyvää elämää.

Nykyisinä ja tulevina yhteiskunnan jäseninä, ammattilaisina ja ammatinharjoittajina Keudan opiskelijat ohjataan edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikessa toiminnassaan. Keudan tavoitteena on luoda turvallinen, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, oikeudenmukaisuutta ja osallisuutta tukeva ilmapiiri. Fyysinen toimintaympäristö, viestinnän esteettömyys ja työskentelyvälineistö suunnitellaan kaikille käyttäjäryhmille soveltuvaksi.

Vahvistamalla opiskelijoiden osallisuutta, huolehtimalla heidän fyysisistä ja psyykkisistä toimintaedellytyksistä ja tarjoamalla yksilöllisesti riittävästi tukea pyritään luomaan perusta sujuvalle ja mielekkäälle opiskelulle. Myönteistä toimintakulttuuria edistetään myös lisäämällä opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia oppilaitoksen kehittämiseen. Keudassa tutkintojen perusteet, opinto-ohjaus, erityinen tuki ja mm. opiskeluhuollon suunnitelma ja toimintatavat ovat yhtenäisiä kaikissa toimipisteissä.

2.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opiskelijavalinnoissa

Keudan opiskelijavalinnat perustuvat. Keudassa noudatettaviin lakeihin: Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998, Perusopetuslaki 628/1998 ja Lukiolaki 714/2018 sekä Oppivelvollisuuslaki 1214/2020. Kaikkiin Keudan opiskelijavalintoihin sisältyy tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tavoite. Opiskelijavalinta toteutetaan keuhäisin valtakunnallisena yhteishakuna Opintopolku.fi -palvelun kautta ja koko vuoden aikana tapahtuvan jatkuvan haun kautta. Jatkuva haku mahdollistaa opiskelijan hakeutumisen Keudaan tämän elämäntilanteeseen ja henkilökohtaisiin oppimisen tarpeisiin soveltuvana ajankohtana ympäri vuoden.

Opiskelijavalinnassa toteutettu ohjaus ja konsultaatio ovat osa verkostoyhteistyötä, jonka tavoitteena on ohjata hakija tarpeitaan vastaavaan koulutukseen. Opiskelijan omien kiinnostuksen kohteiden ja ensisijaisten toiveiden mukaisen opiskelupaikan järjestäminen on keskeistä yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon tähtäävää ohjaustoimintaa opintojen alussa. Ohjaustoiminnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että ohjaus tapahtuu yhdenvertaisesti sukupuolesta, kulttuuritaustasta tai henkilökohtaisista ominaisuuksista riippumatta.

Jos Keudaan hakeutuvalla opiskelijalla on kieli- tai kulttuuritaustasta johtuvia haasteita, ohjaus- ja tukitoimet aloitetaan jo hakeutumisvaiheessa mm. opiskeluvaikeuksia tukevilla (OPVA) opinnoilla.

2.2 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnassa

Keudassa opiskelijan opintopolku suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa niin, että jokaisella on mahdollisuus kykyjensä mukaiseen oppimiseen. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) tai Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS). HOKSin/HOPSin avulla tutkintoon/koulutukseen sisältyvistä opinnoista muodostuu selkeä käsitys, ja opinnot rakentuvat opiskelijan omien toiveiden ja aikaisemman osaamisen pohjalta. Suunnitelman laadinnan yhteydessä opiskelijoille kerrotaan erilaisista valinnan mahdollisuuksista, jotka liittyvät yksilöllisiin opintopolkuihin, opiskelumenetelmiin ja erilaisiin muihin pedagogisen tuen menetelmiin, joilla edistetään opiskelijan tavoitteiden mukaisia opintoja. Suunnitelmaan kirjataan myös opiskelijan tarvitsemat tukitoimet.

Opetuksessa ja ohjauksessa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen huomioidaan mm. seuraavissa asioissa

- ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja noudattaminen
- demokratian ja tasa-arvon edistäminen
- jatkuvaan oppimiseen tarvittavien valmiuksien edistäminen
- toisen ihmisen kunnioittamiseen ja kansainvälisyyteen oppiminen
- vastuun ottaminen omista valinnoista
- syrjinnän ja epätasa-arvoisen toiminnan ehkäiseminen / varhainen puuttuminen
- epätasa-arvoa edistävän toiminnan näkyväksi tekeminen ja sen poistaminen (tietojen salaaminen, loukkaava vallankäyttö, syyllistämisen ja häpeän tunne)
- oman kulttuurin, kielen ja identiteetin tukeminen
- sosiaaliseen vuorovaikutukseen kannustaminen
- kiusaamisen tunnistaminen ja sen ehkäiseminen
- seksuaalisen häirinnän tunnistaminen ja ehkäiseminen (Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen suunnitelma)
- yhdenvertaisuuteen perustuvien opetuskäytäntöjen noudattaminen
- opiskelijan tuen tarpeen mukainen resursointi opetukseen ja ohjaukseen
- opiskelijan tuen tarpeen mukaiset muut tukipalvelut.

2.3 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus osaamisen hankkimisessa ja arvioinnissa

Arviointi noudattaa aina tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatetta ja on objektiivista. Jatkuva palaute ohjaa osaamisen kehittymistä osaamisen hankkimisen vaiheessa. Ammatillisissa tutkinnoissa arviointi pohjautuu tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin, jotka osoitetaan näytössä. Opettajat varmistavat, että myös työpaikalla järjestettävän koulutuksen ohjaajat ja näyttöjen arvioijat tuntevat tutkinnon perusteet ja ammattitaitovaatimukset. Opiskelija, joka on tyytymätön arviointiin, voi hakea oikaisua. (ks. Osaamisen arvioinnin toteutus suunnitelma)

Tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa tehdään koulutuksen järjestäjäkohtainen Opetussuunnitelma (OPS), joka sisältää arvioinnin ohjeistuksen ja menettelytavat.

2.4 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus oppimisympäristöissä

Esteettömyys tarkoittaa Keudassa paitsi fyysisen ympäristön, viestinnän ja työskentelyvälineistön suunnittelemista kaikille käyttäjäryhmille soveltuvaksi, myös ilmapiirin luomista sellaiseksi, että kaikki tulevat oikeudenmukaisesti kohdelluiksi. Tavoitteena on saavuttaa esteettömät Keudan toimipisteet, jossa yhdistyy palvelujen saatavuus, välineiden käytettävyys, tiedon ymmärrettävyys ja mahdollisuus osallistua itseään koskevan päätöksentekoon. Tavoitteena, että kaikki opiskelijat ovat tasavertaisesti tietoisia oikeuksistaan, velvollisuuksistaan, Keudan menettelytavoista, mahdollisuuksista osallistua tapahtumiin, opiskelijakunnan toimintaan ja opiskelijafoorumiin jne. Kaikki opiskelijat perehdytetään heti opintojen alussa ja opintojen aikana kyseisiin aiheisiin.

Oppilaitoksen tilojen saavutettavuus, liikkumis- ja toimintaesteettömyydessä on huomioitu myös turvallisuuskäsitelmä. Keudan osoitekohtaiset Pelastussuunnitelmat ovat luettavissa Notecrow-sovelluksen kautta, johon on mahdollista tutustua jokaisen toimipisteen aulatilassa olevan QR-koodin avulla. Oppimisympäristöä koskevissa ratkaisussa otetaan huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa.

Tietotekniikan ja teknologian nopea kehittyminen on tuonut mahdollisuuksia ja haasteita kaikille opiskelijoille soveltuvien ja esteettömien laitteiden, ohjelmien, oppimateriaalien ja oppimisympäristöjen luomiseen. Keudassa kehitetään tieto- ja viestintätekniikkaa opetuskäytössä. Tavoitteena on monipuolistaa opetusta ja helpottaa vuorovaikutusta opiskelijoiden ja henkilökunnan välillä. Opiskelijoita ja opettajia ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä. Keudassa panostetaan eri muodoissa esitetyn informaation hankintaan ja tiedon kriittiseen arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen.

Kiusaamista ja syrjintää voi tapahtua myös virtuaalisissa ympäristöissä. Tavoitteena on, että kaikki syrjintä ehkäistään ennalta ja mahdolliset syrjintätapaukset pyritään tunnistamaan ja henkilökunta puuttuu niihin välittömästi. (ks. Keudan kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen suunnitelma)

Keudassa kehitetään monimuotoisuutta arvostavaa ja keskustelevaa toimintakulttuuria. Opiskelijoiden erilaisuus ja erityisyys nähdään oppimisympäristöissä kulttuurisena rikkautena ja luovuuden lähteenä. Opitaan toisiltamme uusia tapoja ja toimitaan ratkaisukeskeisesti haasteiden edessä.

Tasa-arvoista kohtaamista ja vuorovaikutusta tuetaan. Vähättelyyn ja ihmisten luokiteluun sekä alentavaan keskusteluun puututaan. Opiskelijoita ja henkilökuntaa kannustetaan suvaitsevaisuuteen ja asioiden tarkasteluun eri näkökulmista. Tuomitseva ja vihapuheeseen viittaava keskustelu käsitellään välittömästi.

2.5 Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys

Asenteellinen, sosiaalinen ja psyykinen esteettömyys luovat perustan oppilaitoksen toiminnalle, jossa otetaan huomioon opiskelijoiden osallisuus ja hyvinvointi. Jokaiselle opiskelijalle järjestetään asenneilmapiiriltään esteetön oppimisympäristö. Sosiaalisesti esteettömässä oppilaitoksessa jokainen opiskelija voi tuntea kuuluvansa oppilaitosyhteisöön ja osallistua sosiaaliseen toimintaan.

Psyykkinen esteettömyys voidaan nähdä mielen hyvinvointina, joka tarjoaa eväitä ja voimavaroja oppimiseen ja kehittymiseen. Erityisesti opintojen aloitus on usealle nuorelle haasteellinen vaihe elämässä. Elämänmuutokset voivat vaatia nuorelta erityisen paljon voimavaroja, opiskelijoiden mielenterveyteen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät kysymykset ovat oppilaitoksen arjessa läsnä vahvasti. Moniammatillinen verkostoyhteistyö on opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemisessa keskeistä.

Opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta tukevat toimintatavat ovat keskeinen keino tukea myös yhteisöllisyyttä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Osallisuutta pyritään vahvistamaan Keudassa varaamalla opiskelijoille ja huoltajille mahdollisuus ilmaista näkemyksensä kaikissa opiskeluun liittyvissä asioissa, niin opiskelijan omassa asiassa kuin esimerkiksi oppimisyhteisössä tai koko oppilaitosta koskevissa asioissa. Tämän toiminnan tukena Keudassa toimivat tuutorit, Kuoma ja toimipisteiden opiskelijakunnat. (Ks. Keudan Opiskeluhuoltosuunnitelma)

3 Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu

Henkilökunnalla on velvollisuus toimia asiallisesti ja puuttua häirintä- ja ahdistelutilanteisiin heti niiden ilmaannuttua.

Sukupuoleen perustuvaa häirintää ja ahdistelua ei hyväksytä. Sukupuolinen häirintä ja ahdistelu määritellään yksipuoliseksi fyysiseksi tai sanalliseksi käyttäytymiseksi, joka on aina kohteelle vastentahtoista tai ainakin ei-toivottua. Kaikkia opiskelijoita, henkilöstön jäseniä ja vierailijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti huolimatta heidän sukupuolestaan tai sukupuolen ilmaisustaan.

Keudan Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastaisen suunnitelman tarkoituksena on ohjata toimintaa kyseisten tilanteiden sattuessa. Suunnitelmalla pyritään takaamaan opiskelijan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja henkilökunnalle turvalliseen työympäristöön sekä ongelmatilanteiden asianmukaiseen käsittelyyn kaikissa toimipisteissä.

4 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta ja hyväksyntä

Keudan toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Suunnitelman laadintaa koordinoi Suunnittelu- ja ohjauspalvelut ja sen kommentointiin osallistuvat opiskelijat, Keudan henkilöstö sekä opiskeluhuoltohenkilöstö.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen selvittämiseksi Keudan opiskelijoille toteutetaan kysely keväisin. Kyselyn toteuttaa opiskelijakunta Kuoma. Tämän jälkeen kyselyn tulokset analysoidaan toimipisteittäin opiskelijakunnassa ja Hyvinvointiryhmässä (HYRY) ja laaditaan lista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi. Listaan kirjataan myös vastuuhenkilöt sekä aikataulu toimenpiteille. Toimipisteiden hyvinvointiryhmät osallistuvat tulosten analysointiin, toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Keudan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja hyväksytetään Kuntayhtymän yhtymähallituksessa kolmen vuoden välein.

Tämä suunnitelma on käsitelty Opiskelijakunta Kuomassa, Opetus- ja koulutuspalveluiden johtoryhmässä, Keudan johtoryhmässä ja hyväksytty Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän hallituksessa.

5 Tiedottaminen ja seuranta

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta tiedotetaan Keuda.fi-opiskelijalle sivustolla, josta suunnitelma on opiskelijoiden, huoltajien ja henkilökunnan luettavissa. Opiskelijoille ja heidän huoltajilleen tiedottamisessa hyödynnetään lisäksi yleisesti erilaisia tiedotuskanavia kuten Studenta opiskelijahallintojärjestelmää, kotiväen tapahtumia, henkilökohtaista viestintää jne. Henkilökunnalle järjestetään aiheesta koulutusta ja keskustelutilaisuuksia

Hyvinvointiryhmissä seurataan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Vuosittain arvioidaan toimenpiteiden toteutumista ja tuloksia sekä valitaan kehittämiskohteet seuraavalle vuodelle. Kehittämiskohteet valitaan opiskelijakunta Kuoman vuosittain teettämän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn sekä muiden opiskelija-, huoltaja- ja henkilöstöpalautteiden, arviointien (TeaViisari, Kouluterveyskysely), tilastotietojen sekä Hyvinvointiryhmien toiminnan kautta saadun palautteen pohjalta.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat ovat jatkuvan yhteiskunnallisen keskustelun alla ja myös säädökset, lait ja asetukset vaikuttavat tämän suunnitelman sisältöihin ja ajankohtaistamiseen.

Lähteet

Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen suunnitelma, Keuda

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8.8.1986/609

Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998

Lukiolaki 714/2018

OPH, Tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyö toisella asteella, oppaat ja käsikirjat 2019:4a

Opiskeluhoitosuunnitelma, Keuda

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020.

Perusopetuslaki 628/1998

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325